

32002F0475

22.6.2002

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 164/3

**NÕUKOGU RAAMOTSUS,
13. juuni 2002,
terrorismivastase võitluse kohta**

(2002/475/JSK)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 29, artikli 31 punkti e ja artikli 34 lõike 2 punkti b,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liit põhineb sellistel üldistel väärtustel nagu inimväärikus, vabadus, võrdsus ja solidaarsus ning inimõiguste ja põhivabaduste austamine. Liit põhineb demokraatia ja õigusriigi põhimõtetel, mis on ühised kõikidele liikmesriikidele.
- (2) Terrorism kujutab endast üht nende põhimõtete kõige tõsisemat rikkumist. Nõukogu mitteametlikul 14. oktoobri 1995. aasta kohtumisel vastuvõetud La Gomera deklaratsioonis kinnitati, et terrorism on oht demokraatialle, inimõiguste vabale kasutamisele ning majanduslikule ja sotsiaalsele arengule.
- (3) Kõik liikmesriigid või osa nendest on mitme terrorismiga seotud konventsiooni osalised. Euroopa Nõukogu 27. jaanuari 1977. aasta konventsioonis terrorismi tõkestamise kohta ei käsitleta terroriakte poliitiliste õigusrikkumistena või poliitiliste õigusrikkumistega seotud õigusrikkumistena. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon on 15. detsembril 1997. aastal vastu võtnud konventsiooni terroristlike pommirünnakute tõkestamiseks ja 9. detsembril 1999. aastal konventsiooni terrorismi rahastamise tõkestamiseks. Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis peetakse läbirääkimisi ülemaailmse terrorismivastase konventsiooni eelnõu üle.
- (4) Euroopa Liidu tasandil võttis nõukogu 3. detsembril 1998. aastal vastu nõukogu ja komisjoni tegevuskava optimaalsete meetmete kohta Amsterdami lepingu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomist käsitlevate sätete

rakendamiseks. ⁽³⁾ Lisaks tuleks arvesse võtta nõukogu 20. septembri 2001. aasta otsuseid ning erakorralise Euroopa Ülemkogu 21. septembri 2001. aasta tegevuskava terrorismivastase võitluse kohta. Terrorismile viidati 15. ja 16. oktoobril 1999 Tampere kokku tulnud Euroopa Ülemkogu otsustes ning 19. ja 20. juunil 2000 Santa María da Feiras kokku tulnud Euroopa Ülemkogu otsustes. Seda nimetati ka nõukogule ja Euroopa Parlamendile saadetud komisjoni teatises, mis käsitleb tulemustabeli ajakohastamist iga poole aasta järel, et kontrollida Euroopa Liidus vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisel saavutatud edu (2000. aasta teine pool). Lisaks võttis Euroopa Parlament 5. septembril 2001. aastal vastu soovitus, mis käsitleb Euroopa Liidu osa terrorismivastases võitluses. Tuleks ka meenutada, et 30. juulil 1996 toetasid Pariisis kohtunud juhtivad tööstusriigid (G7) ja Venemaa kahtkümme viit terrorismivastase võitluse meetet.

- (5) Euroopa Liit on vastu võtnud hulga terrorismi ja organiseeritud kuritegevust mõjutavaid erimeetmeid, nagu nõukogu 3. detsembri 1998. aasta otsus, millega antakse Euroopolle korraldus tegelda terroristliku tegevuse käigus toimepandud või tõenäoliselt toimepandavate kuritegudega, mis on suunatud isikute elu, tervise, isikuvabaduse või vara vastu; ⁽⁴⁾ nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta ühismeede 96/610/JSK, mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise terrorismivastase koostöö hõlbustamiseks ettenähtud terrorismivastase eripädevuse ja -oskuste ning eriteadmiste registri loomist ja haldamist; ⁽⁵⁾ nõukogu 29. juuni 1998. aasta ühismeede 98/428/JSK Euroopa kohtute võrgu moodustamise kohta ⁽⁶⁾ terrorismiga seotud õigusrikkumiste valdkonnas, eriti selle artikkel 2; nõukogu 21. detsembri 1998. aasta ühismeede 98/733/JSK, millega Euroopa Liidu liikmesriikides tunnustatakse kuriteoks kuulumine kuritegelikkude ühendusse, ⁽⁷⁾ ja nõukogu 9. detsembri 1999. aasta soovitus koostöö kohta terroristühmituste rahastamise vastases võitluses ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ EÜT C 332 E, 27.11.2001, lk 300.

⁽²⁾ Arvamus on esitatud 6. veebruaril 2002 (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT C 19, 23.1.1999, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT C 26, 30.1.1999, lk 22.

⁽⁵⁾ EÜT L 273, 25.10.1996, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 191, 7.7.1998, lk 4.

⁽⁷⁾ EÜT L 351, 29.12.1998, lk 1.

⁽⁸⁾ EÜT C 373, 23.12.1999, lk 1.

- (6) Liikmesriikidel tuleks vastastikku ühtlustada terroriaktide, sealhulgas terrorirühmitusi hõlmavate terroriaktide mõiste. Lisaks tuleks selliseid õigusrikkumisi toime pannud või nende eest vastutavatele füüsilistele ja juriidilistele isikutele ette näha karistused ja sanktsioonid, mis vastavad selliste õigusrikkumiste raskusele.
- (7) Tuleks kehtestada kohtualluvuse reeglid, et tagada terroriaktide tõhus uurimine.
- (8) Terroriaktide ohvrid on kaitsetud ja seetõttu on nendega seoses vaja erimeetmeid.
- (9) Kui liikmesriigid ei suuda kavandatud meetme eesmärke ühepoolset edukalt saavutada ja kui neid eesmärke saab mõlemapoolsuse vajaduse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit meetmed vastu võtta subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev raamotsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (10) Käesolevas raamlepingus austatakse põhiõigusi, mis on tagatud inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa konventsiooniga ning tulenevad liikmesriikide ühesugustest riigiõiguslikest tavadest ja ühenduse õiguse põhimõtetest. Liit järgib Euroopa Liidu lepingu artikli 6 lõikes 2 tunnustatud ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, eriti selle VI peatükis arvesse võetud põhimõtteid. Käesolevat raamlepingut ei või mingil juhul tõlgendada nii, nagu püütaks sellega vähendada või piirata selliseid põhiõigusi või -vabadusi nagu streigiõigus, ühinemis- või kogunemisvabadus ning sõnavabadus, kaasa arvatud igatüüpi õigus luua oma huvide kaitseks ametiühinguid ja nendega ühineda ning sellega seotud õigus meelt avaldada.
- (11) Käesoleva raamlepinguga ei reguleerita rahvusvahelise humanitaarõigusega hõlmatud relvajõudude tegevust relvastatud konfliktide ajal, sest nende suhtes kohaldatakse rahvusvahelise humanitaarõiguse tingimusi, ega riigi relvajõudude tegevust nende teenistuskohustuste täitmisel, sest nende suhtes kohaldatakse muid rahvusvahelise õiguse eeskirju,
- võivad tõsiselt kahjustada mõnd riiki või rahvusvahelist organisatsiooni, käsitatakse terroriaktidena, kui nende eesmärk on:
- tõsiselt hirmutada elanikkonda või
  - sundida valitsust või rahvusvahelist organisatsiooni põhjendamatult mõnda tegu toime panema või sellest hoiduma või
  - tõsiselt tasakaalust välja viia või hävitada mõne riigi või rahvusvahelise organisatsiooni poliitiline, põhiseaduslik, majanduslik või ühiskondlik kord:
- a) rünnakud inimelu vastu, mis võivad põhjustada surma;
  - b) rünnakud isiku kehalise puutumatuse vastu;
  - c) inimrööv või pantvangi võtmine;
  - d) riikliku või avaliku rajatise, veosüsteemi, infrastruktuuri-rajatise, infosüsteemi kaasa arvatud, mandrilavale kinnitatud aluse, avaliku koha või eraomandi tõsine kahjustamine, mis võib ohustada inimelu või põhjustada suurt majanduslikku kahju;
  - e) õhusõiduki, laeva või mõne muu ühis- või kaubaveoahendi ebaseaduslik hõivamine;
  - f) relvade, lõhkeainete või tuuma-, bio- või keemiarelvade valmistamine, valduses hoidmine, omandamine, vedu, tarnimine või kasutamine, samuti bio- ja keemiarelvadega seotud teadus- ja arendustöö;
  - g) ohtlike ainete vabastamine või tulekahjude, plahvatuste või üleujutuste põhjustamine, kui see ohustab inimelu;
  - h) vee, elektri või mõne muu tähtsa loodusvaraga varustamise häirimine või katkestamine, kui see ohustab inimelu;
  - i) mõne punktides a–h loetletud teo toimepanekuga ähvardamine.
2. Käesolev raamotsus ei mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse aluspõhimõtteid, mis on kirja pandud Euroopa Liidu lepingu artiklis 6.

Artikkel 2

Terrorirühmitusega seotud õigusrikkumised

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA RAAMOTSUSE:

Artikkel 1

Terroriaktid ning põhiõigused ja aluspõhimõtted

1. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et punktides a–i nimetatud siseriikliku õigusega õigusrikkumistena määratletud tahtlikke tegusid, mis oma laadi või seose tõttu

1. Käesolevas raamotsuses on "terrorirühmitus" rohkem kui kahest isikust koosnev struktuuriline ühendus, mis on aja jooksul välja kujunenud ja mis tegutseb terroriaktide toimepanekuks kooskõlastatult. "Struktuuriline ühendus" on ühendus, mis ei ole moodustatud õigusrikkumise vahetuks toimepanekuks juhuslikult ja mille liikmete rollid ei pruugi olla vormiliselt määratletud, liikmesuse järjepidevus kindlaks määratud ega struktuur välja arendatud.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et järgmised tahtlikud teod on karistatavad:

- a) terrorirühmituse juhtimine;
- b) terrorirühmituse tegevuses osalemine, sealhulgas teabe või ainete vahenditega varustamise või selle rühmituse tegevuse mis tahes viisil rahastamise teel, olles teadlik asjaolust, et selline osalemine aitab kaasa rühmituse kuritegudele.

Artikkel 3

Terroristliku tegevusega seotud õigusrikkumised

Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et tagada järgmistega tegevuse käsitlemine terroristliku tegevusega seotud õigusrikkumistena:

- a) röövimine artikli 1 lõikes 1 loetletud teo toimepanemiseks;
- b) väljapressimine artikli 1 lõikes 1 loetletud teo toimepanemiseks;
- c) valedes haldusdokumentide koostamine artikli 1 lõike 1 punktides a–h ja artikli 2 lõike 2 punktis b loetletud teo toimepanemiseks.

Artikkel 4

Õigusrikkumisele üleskutsumine, sellele kaasaaitamine või sellele kihutamine ning selle katse

1. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et tagada artikli 1 lõikes 1 ning artiklites 2 või 3 nimetatud õigusrikkumisele üleskutsumise, sellele kaasaaitamise või sellele kihutamise muutmise karistatavaks.

2. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et artikli 1 lõikes 1 ja artiklis 3 nimetatud õigusrikkumise katse, välja arvatud artikli 1 lõike 1 punktis f nimetatud valduses hoidmine ja artikli 1 lõike 1 punktis i nimetatud õigusrikkumine, muudetakse karistatavaks.

Artikkel 5

Karistused

1. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et artiklites 1–4 nimetatud õigusrikkumiste eest karistatakse tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate kriminaalkaristustega, mis võivad hõlmata õigusrikkumise toimepanija väljaandmist.

2. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et artikli 1 lõikes 1 nimetatud terroriaktid ja artiklis 4 nimetatud õigusrikkumised, kui need on seotud terroriaktidega, oleksid karistatavad vabadusekaotusega, mis on karmim kui siseriikliku õigusega sätestatav vabadusekaotus selliste õigusrikkumiste puhul

artikli 1 lõikes 1 eeldatud erikavatsuse puudumisel, välja arvatud juhul, kui sätestatav karistus on juba siseriikliku õiguse kohane maksimaalne karistus.

3. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et artiklis 2 loetletud õigusrikkumised oleksid karistatavad vabadusekaotusega, mille maksimaalpikkus on vähemalt viisteist aastat artikli 2 lõike 2 punktis a nimetatud õigusrikkumiste puhul ja vähemalt kaheksa aastat artikli 2 lõike 2 punktis b loetletud õigusrikkumiste puhul. Kui artikli 2 lõike 2 punktis a nimetatud õigusrikkumine viitab üksnes artikli 1 lõike 1 punktis i nimetatud teole, on maksimaalne karistus vähemalt kaheksa aastat.

Artikkel 6

Eriasjaolud

Iga liikmesriik võib võtta vajalikke meetmeid tagamaks, et artiklis 5 nimetatud karistusi võib vähendada, kui teo toimepanija:

- a) loobub terroristlikust tegevusest ja
- b) annab haldus- või kohtuorganitele teavet, mida nad muul viisil ei saaks, aidates neil:
  - i) õigusrikkumise mõju vältida või leevendada;
  - ii) teisi teo toimepanijaid kindlaks teha või vastutusele võtta;
  - iii) tõendeid leida või
  - iv) vältida järgmisi artiklites 1–4 nimetatud õigusrikkumisi.

Artikkel 7

Juriidiliste isikute vastutus

1. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele artiklites 1–4 nimetatud mis tahes õigusrikkumiste eest, mille on nende kasuks toime pannud iseseisvalt või juriidilise isiku organi liikmena tegutsenud isik, kes on juriidilise isiku juures juhtival kohal, mis põhineb:

- a) õigusel esindada seda juriidilist isikut;
- b) õigusel teha otsuseid selle juriidilise isiku nimel;
- c) õigusel kontrollida juriidilist isikut.

2. Lisaks lõikes 1 sätestatud juhtudele võtavad kõik liikmesriigid vajalikke meetmeid tagamaks, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele, kui lõikes 1 nimetatud isiku puuduliku järelevalve või kontrolli tagajärjel on osutunud võimalikuks, et juriidilise isiku alluvuses olev isik on pannud selle juriidilise isiku kasuks toime artiklites 1–4 nimetatud õigusrikkumise.

3. Juriidilise isiku vastutus vastavalt lõigetele 1 ja 2 ei välista kriminaalmenetlust füüsiliste isikute suhtes, kes on osalenud artiklites 1–4 nimetatud õigusrikkumise toimepanemises toimepanija, kaasaaitaja või kihutajana.

Artikkel 8

Juriidiliste isikute karistused

Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et vastavalt artiklile 7 vastutusele võetud juriidilist isikut karistatakse tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega, kaasa arvatud kriminaalõiguslike ja muude trahvidega ning muude võimalike karistustega, näiteks:

- a) riiklike toetuste või riikliku abi saamise õigusest ilmajätmine;
- b) ajutine või alaline äritegevuse keeld;
- c) kohtuliku järelevalve alla võtmine;
- d) sundlõpetamine;
- e) õigusrikkumise toimepanekul kasutatud asutuste ajutine või alaline sulgemine.

Artikkel 9

Jurisdiksioon ja süüdistuse esitamine

1. Kõik liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et kehtestada oma jurisdiktsioon artiklites 1—4 nimetatud õigusrikkumiste üle, kui:

- a) õigusrikkumine on tervikuna või osaliselt toime pandud selle riigi territooriumil; iga liikmesriik võib oma jurisdiktsiooni laiendada, kui õigusrikkumine pannakse toime liikmesriigi territooriumil;
- b) õigusrikkumine on toime pandud tema lipu all sõitval laeval või seal registreeritud õhusõidukis;
- c) õigusrikkumise toimepanija on selle liikmesriigi kodanik või elanik;
- d) õigusrikkumine pannakse toime tema territooriumil asuva juriidilise isiku kasuks;
- e) õigusrikkumine pannakse toime kõnealuse liikmesriigi institutsioonide või elanikkonna vastu või Euroopa Liidu institutsiooni või Euroopa Ühenduse asutamislepingu või Euroopa Liidu lepingu kohaselt asutatud organi vastu, mis asub selles liikmesriigis.

2. Kui õigusrikkumine kuulub enama kui ühe liikmesriigi jurisdiktsiooni alla ja kui üks neist suudab nõuetekohaselt süüdistuse esitada samade faktide alusel, teevad kõnealused liikmesriigid koostööd otsustamaks, kes neist esitab õigusrikkumise toimepanijale süüdistuse, et koondada menetlus võimaluse korral ühte liikmesriiki. Selleks võivad liikmesriigid kasutada Euroopa Liidus loodud mis tahes organit või mehhanismi, et hõlbustada õigusasutuste koostööd ja nende tegevuse koordineerimist. Arvesse võetakse järgmisi tegureid allpool esitatud järjekorras:

- tegemist peab olema selle liikmesriigiga, mille territooriumil tegu on toime pandud,

- tegemist peab olema selle liikmesriigiga, mille kodanik või elanik teo täideviija on,
- tegemist peab olema liikmesriigiga, kust ohvrid pärit on,
- tegemist peab olema selle liikmesriigiga, mille territooriumil teo täideviija on leitud.

3. Lisaks võtab iga liikmesriik vajalikke meetmeid, et kehtestada oma jurisdiktsioon artiklites 1—4 nimetatud õigusrikkumiste üle juhtudel, kui ta keeldub sellises õigusrikkumises kahtlustatava või süüdimõistetud isiku üle- või väljaandmisest teisele liikmesriigile või kolmandale riigile.

4. Iga liikmesriik tagab, et tema jurisdiktsioon hõlmab juhtumeid, mille puhul artiklites 2 ja 4 nimetatud mis tahes õigusrikkumine on tervikuna või osaliselt toime pandud tema territooriumil olemata sellest, kus terrorirühmitus peamiselt asub või kuritegevusega tegeleb.

5. Käesolev artikkel ei välista jurisdiktsiooni teostamist kriminaal-asjades siseriiklike õigusaktide kohaselt.

Artikkel 10

Ohvrite kaitse ja abistamine

1. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva raamotsusega hõlmatud õigusrikkumiste uurimine või nende suhtes süüdistuse esitamine ei sõltu õigusrikkumise ohvri tunnistusest või süüdistusest vähe-malt sel juhul, kui teod on toime pandud liikmesriigi territooriumil.

2. Lisaks nõukogu 15. märtsi 2001. aasta raamotsusele 2001/220/JSK ohvrite seisundi kohta kriminaalmenetluses⁽¹⁾ võtab iga liikmesriik vajaduse korral kõik võimalikud meetmed, et tagada asjakohane abi ohvrite perekondadele.

Artikkel 11

Rakendamine ja aruanded

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva raamotsuse järgimiseks vajalikud meetmed 31. detsembriks 2002.

2. Liikmesriigid edastavad 31. detsembriks 2002 nõukogu peasekretariaadile ja komisjonile sätete teksti, millega võetakse siseriiklikku õigusse üle käesolevast raamotsusest tulenevad kohustused. Selle teabe põhjal koostatud aruande ja komisjoni aruande alusel hindab nõukogu 31. detsembriks 2003, kas liikmesriigid on võtnud käesoleva raamotsuse järgimiseks vajalikud meetmed.

3. Komisjoni aruandes täpsustatakse eelkõige, kas artikli 5 lõikes 2 nimetatud kohustus on üle võetud liikmesriikide kriminaalõigusesse.

⁽¹⁾ EÜT L 82, 22.3.2001, lk 1.

*Artikkel 12***Territoriaalne kohaldatavus**

Käesolevat raamotsust kohaldatakse Gibraltari suhtes.

*Artikkel 13***Jõustumine**

Käesolev raamotsus jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Luxembourg, 13. juuni 2002

Nõukogu nimel

eesistuja

M. RAJOY BREY
